

Horecký zpravodaj

Prosinec 2005

Číslo 15. (1/2005)

*Obecní zastupitelstvo přeje všem horeckým spoluobčanům
a čtenářům zpravodaje klidné a veselé vánoce a mnoho
zdraví, štěstí a spokojenosti v novém roce 2006.*

Kolaudace plynovodu

V měsíci červnu proběhla úspěšně kolaudace plynovodu v obcích Horky, Netřeby, Bohuňovice. Dodělávky povrchů (asfaltů) byly dokončeny v srpnu.

Objekty na Horkách se sice mohly k síti plynovodu připojovat již od prosince 2004 na tzv. předběžné užívání, ale kolaudace umožnila připojování též pro Netřeby a Bohuňovice. Podrobný přehled o nákladech a dotacích je uveřejněn v dalším příspěvku.

Co toto dokončení pro obec znamená? I přes všechny prognózy o zvyšování cen energií je potřeba dosáhnout 50 % připojení v každé zúčastněné obci (na Horkách 26 přípojek). Tímto se rozumí jakýkoliv odběr - stačí třeba jen sporák nebo karma.

V současné době je na Horkách připojeno 19 objektů a další se připravují. Každému, kdo ještě uvažuje třeba jen o zpracování projektu domovní přípojky, rádi na obecním úřadě pomůžeme a zařídíme potřebné doklady.

Josef Pechanec

UPOZORNĚNÍ POLICIE ČR

Policie ČR upozorňuje na stále častější případy pohybu neznámých osob a jejich obtěžování občanů různými nabídkami prodeje a jiných služeb v malých

V ýňatky z horecké kroniky

Také v dřívějších letech bylo počasí střídavé a špatné.

1873 Žádný sníh, žádná zima. Sucho. Žita přimrzla, byla chybná. Úroda špatná. Stavěl se cukrovar v Cerekvici!

1874 Zima mírná, sněhu málo, jaro deštivé. Obiloviny špatné, bramborů a ovoce dost, cukrovka drobná. Sucho. Všechno vyhořelo žárem - na Horkách jen 4 studně s vodou. Mlýny stály, nebylo vody, jen v řekách. V zápiskách stojí „*jaká to byla bída až k neuvěření*“. O sv. Martinu napadl sníh a ležel až do sv. Matěje (24. 2.) příštího roku.

1875 Deště, deště... Obilí prorostlo, úroda špatná, sklizeň všeho pracná, v blátě a dešti.

1876 Dlouhá, tuhá zima, trvala od sv. Martina celých 14 neděl, potom od 21. 3. do 28. 3. Potom povodně. Těžká jarní setba, mokro. 20. 5. mráz. Pak sucho, až 14. 6. příval. Po žních 6 neděl dešťů.

Událost z roku **1975**:

30. září k deváté hodině večerní při silném větru přerazila se památná lípa uprostřed návse a spadla na zem směrem na dolní konec vsi. Při pádu se přetrhla elektrika, což vypadalo jako když hřmí a blýská se. Rachot bylo slyšet dosti daleko. Svítilo se jenom na „Nouzovce“. Seběhli se občané a za pomoci dvou traktorů, které svítily, se motorovými pilami začala lípa z křižovatky uklízet, aby nebyl zastaven provoz. Ráno se leckdo divil, že je lípa pryč, protože se to v noci všichni lidé nedozvěděli. Ihned ráno přijeli montéři od elektrického svazu opravit vedení, což jim trvalo dva dny. Podle letorostu byla odhadována na 400 let.

Marie Procházková

POZVÁNKY

Přijďte se pobavit s Vašimi dětmi a posedět s přáteli na Vánoční besídku v Hájence, která se koná 28. prosince 2005 od 15.30 hod.

Děcka, nudíte se? Není sníh, led, nedá se hrát fotbal? Sedíte pořád u televize nebo počítače? Přijďte si zahrát ping-pong na obecní úřad, kde je stůl, páčky i míčky. Stačí zajít za někým ze zastupitelstva a půjčit si klíče a můžete hrát tak jako vaši rodiče v době, kdy počítače nebyly a v televizi šly černobíle dva programy. Vzpomínám si, že v době mé školní docházky horecké děti s přehledem vyhrávaly většinu školních turnajů, protože jsme tímto sportem v zimě vyplňovali většinu volného času a užili si při tom spoustu legrace.

Josef Pechanec

PODĚKOVÁNÍ

Obecní zastupitelstvo děkuje všem, kteří svojí prací přispěli k zatravnění části povrchové kanalizace, úpravě povrchů po odchodu plynů, sečení trávy a vyžínání porostů na obecních pozemcích, opravě a rekonstrukci obecní studny, udržování obecního traktoru v provozuschopném stavu, organizaci dětského dne a Mikuláše atd.

zastupitelstvo obce

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Letos se na Horkách narodili Petra Kubištová (24. 5. 2005) a Ladislav Eliáš (3. 5. 2005). Zemřeli dva naši spoluobčané: Josef Šilar (14. 3. 2005) a Zdeněk Hudeček (24. 8. 2005).

V tomto roce oslavili životní jubileum:

- 60 let Jana Hurytová (9. 8. 1945, čp. 8)
- 65 let Marie Pechancová (5. 3. 1940, čp. 32)
- 75 let Vlasta Morávková (6. 2. 1930, čp. 16)
 Zdeněk Hudeček (9. 4. 1930, čp. 14)

Informace obecního úřadu o dalších plánovaných akcích na r. 2006

- V roce 2006 se zaměříme na úpravu a vzhled obce, hlavně náves a okolí.
- V červenci bude proveden penetrační nátěr a výprava silnice na Netřebí.
- Bude dokončen územní plán obce.
- Na obecním úřadě budou opraveny toalety a zasedací místnost.
- Bude svedena dešťová voda do povrchové kanalizace.
- Bude zaveden plyn do Hájenky.

Jak jsme trávili volný čas v poválečných letech

Jan Morávek

Vzpomínám, že již v některém z minulých zpravodajů jsem o společenském životě v obci psal, a tak se domnívám, že by bylo dobré se k tomuto tématu znovu vrátit. Převážná většina občanů byli zemědělci, ale i ti, kteří nevladnili zemědělskou usedlost, v zemědělství pracovali. Vždyť většinou ze zemědělských rodin pocházeli a i když měli svoje řemeslo, ať již provozovali živnost sami nebo dojížděli do zaměstnání do měst, pokud nepracovali na několika měřicích vlastní půdy, po zaměstnání vypomáhali rodičům nebo sourozencům obzvláště při sklizňových pracích, senoseči, žních a podobně. Práce v zemědělství bylo vždy dost a kromě zimního období po většinu roku přesahovala rámeček pracovní osmihodinové doby, ale rodilý venkovan, zvyklý pracovnímu režimu, tak jak se během roku měnil, dovedl si vždy najít čas na odpočinek a zábavu. „Nejen prací, ale i aktivním odpočinkem a zábavou živ jest člověk.“ Tak by třeba mohla znít parafráze na známý biblický citát a lidé si vždy dovedli udělat čas na nějakou tu oddechovou činnost.

Až do roku 1960, kdy byl dán do provozu obecní dům, byl jediným místem k provozování spolkové a kulturní činnosti místní hostinec. Po smrti majitelky hostince, paní Jiříčkové, jej zdědila její vnučka, paní Libuše Vítová. Ta ale tehdy spolu se svým manželem bydlela v sousedním Netřebí, a tak po nějakou

dobu, nežli se přestěhovali na Horky, hostinskou službu vykonávala sousední rodina Rovenských. Po večerech se besedovalo někdy v hostinci, někdy třeba přímo u Rovenských v té staré roubené světnici kryté doškovou, již dosluhující střechou, která byla i se stavením stržena v roce 1949, aby uvolnila místo novostavbě, tak jak ji známe ze současnosti. Místní hostinec měl svou tradici jednak z minulosti, ale přistěhováním Vítovy rodiny tato tradice znovu ožila. Pan Vít, třebaže nebyl horeckým rodákem, se s místními občany velice brzy sžil, a zásluhou jeho bodré povahy, smyslu pro humor a legraci, večerní a zvláště pak sobotní a nedělní besedy byly velice oblíbené a stálými štamgasty se stávali i občané ze sousedních obcí. Na malém sále bylo po válce odehráno poslední divadelní představení, ale během padesátých let to byly ještě posvícenské zábavy a hasičské, tehdy požární plesy. I po otevření obecního domu se plenární zasedání MNV a veřejné schůze konaly v hostinci, stejně jako schůze hasičské a jiných organizací. Prostě tradice je tradice a nelze se jí snadno vzdát. Teprve po uzavření hostince byla vybudována spolková místnost v bývalé hájence, ale to je již zcela jiná tradice.

Za letních večerů se besedovalo venku pod širým nebem. Po mnoho let sloužila k večernímu posezení lavička před domem Kopeckých, nežli ji zub času zničil. Ke schůzkám mládeže sloužila také náves, která tehdy vyhlížela trochu jinak. Uprostřed návsi stály dva domy, paní Fikejzové a pana Kozáka. Nevím již, kdo s tím započal, ale právě zde se zrodila nová sportovní disciplína - závody na kolách okolo těchto dvou stavení. Tak jako spontánně započala, tak také zanikla, ale besedy zůstávaly. My, jejichž věk se pohyboval kolem těch dvaceti let, jsme se scházeli u Hudečků. Tradice těchto schůzek přetrvala až do současnosti. Tehdy ale v místech dnešní truhlářské dílny byly stáje, v místě autodílny pana Řeháka stodola, a tak se místem našich schůzek stal výměnek, který se později proměnil v obydlí pana Řeháka. Možná, že současné generaci slovo výměnek nic neříká. Jednalo se tedy o světnici, do které se odstěhoval hospodář se svojí ženou, když postoupil usedlost svému nástupci. Při tom si *vymínil*, od toho to slovo, množství naturálií a peněz, které mu je povinen nový hospodář vyplácet. Toto bylo zrušeno po roce 1948, kdy si

i zemědělci platili na důchodové zabezpečení. Jak je zřejmo, výměnek měl sloužit starým lidem, ale my jsme se tehdy stali nejmladšími výměnkáři nejen v historii obce, ale možná i lidstva.

Novou mízu do zdejší kultury přinesl místní rozhlas. Ten byl pořízen v roce 1951. Jeho původní sídlo bylo v provizorní úřadovně MNV v bývalých deputátních bytech v čp. 1. Z ulice byl vybudován vchod a zaveden elektrický proud. Ve zdi v ulici je stále možno spatřit konzoly, které zůstaly po elektrickém vedení. Tato úřadovna sloužila obci až do založení zemědělského družstva, kdy z důvodu adaptace stáje pro dojnice byla přemístěna do malé místnosti v obytné budově, a teprve po otevření obecního domu se dostala na své trvalé místo a s ní také rozhlasová ústředna. Rozhlas měl nahradit, a také nahradil, pochůzku obecního pořádníka s bubnem po vsi. Byl totiž až na některé výjimky po celé vsi dobře slyšitelný. Bylo to něco úplně nového, a tak velice často rozhlas vyhrával celé večery. Repertoár sestával převážně ze skladeb autorů české lidovky, skladeb, které byly tehdejším posluchačům velice blízké, obzvláště v té první polovině padesátých let, kdy byl tento druh hudby záměrně potlačován. Vzpomínám na jeden kuriózní velice pozdní večer, kdy předseda MNV spolu s účetním skončili práci a pouštěli si hudbu v domnění, že hrají pouze pro sebe. Nejen, že opomněli vypnout výstup do sítě, ale také mikrofon, takže posluchači, kteří dosud nebyli pohrouženi ve spánek, měli zábavný rozhlasový pořad. Obzvláště vyprávění pana Josefa Bečičky, který tehdy funkci účetního zastával, bývalo velice zajímavé. O panu Bečičkovi lze říci, že byl jednou z typických postav naší obce. Měl svůj osobitý humor a typický způsob řeči a nikdy nechyběl, kde byla nějaká legrace. Občané si nechávali hrát k narozeninám, svátkům, což, jak jsem se později dověděl, se příliš nelíbilo stranickým pohlavárům. Hrát se prý mělo pouze pracovníkům za zásluhy při budování socialismu, ale to se tehdy nerespektovalo. Snoubencům, kteří se rozhodli ke vstupu do svazku manželského, se v předvečer obřadu vysílala speciální relace, spojená s kanonádou z hmoždíře. U toho zase měl hlavní slovo pan Láďa Bečička, vojenský pyrotechnik, bez něhož by to nešlo. Koupit střelný prach nebyl

problém, ale zápalnou šňůru na lovecký lístek žádný obchodník neprodal. Naštěstí Láďa měl tohoto materiálu nepřebornou zásobu, takže ani zde problém nebyl. Odbornou práci jako přípravu hmoždíře, založení šňůry a nasypání prachové nálože Láďa vykonával sám. Teprve pýchování červenicí svěřil nám neodborníkům. Vzpomínám, jak při jedné svatbě, nevím, kdo měl ten nápad položit na hmoždíř stavební tůčko, na kterém se hmoždíř převážel. Po odpálení zazněl nejprve ostrý výbuch nálože, za několik málo sekund pád kolečka s proraženým dnem. To ale dali do pořádku místní mistři karosáři. Dokázali, že umějí nejen vytvořit plechový kabát autobusu, ale že si troufnou i na opravu stavebního kolečka. Druhého dne příjezd novomanželů od obřadu čekal průjezd slavobránou, kde musel ženich zaplatit mýtné. U této atrakce měl zase hlavní slovo místní hostinský pan Vít. O něm by se dalo říci, že byl také takovou typickou postavou naší obce. Měl také svůj osobitý humor a nikdy nepokazil žádnou legraci. Vada sluchu, kterou trpěl, ho nutila velice nahlas hovořit, takže nepotřeboval mikrofon, aby jej bylo dobře slyšet. Pro novomanžele míval vždy připravenou veršovanou gratulaci, ve které se vytahovaly na světlo některé humorné příběhy z dosavadního života.

Tak to bylo pouze několik ukázek společenského života a zábavy zdejších občanů v tom poválečném období, asi tak do konce šedesátých let minulého století. Jak kromě pasivního odpočinku jako kino, rozhlas, později televize, si lidé dokázali vytvořit vlastní způsob aktivní zábavy. Nechalo by se psát o spoustě drobných i větších příběhů, více či méně zajímavých, o posledních letech při kruhových honech, jak bývali pasováni čerství adepti mysliveckého sdružení, u čehož míval zase hlavní slovo pan Slávek Vancel z Končin, ale o tom by zase mohl psát některý z myslivců, pokud jeho paměť tak daleko sahá. Možná, že mnohému ze současné generace se bude zdát toto vyprávění nezajímavé nebo sentimentální, ale necht' si každý uvědomí, že zde není mapován pouze život a zábava nás, ale také našich otců a dědů, tedy již jejich pradědů, a že je nutné tyto příběhy posuzovat s ohledem na generační odstup.

HORECKÝ ZPRAVODAJ. Vydává Obecní úřad Horky, Horky 55, 570 01 Litomyšl, tel.: 461 633 148, e-mail: obec.horky@lit.cz. Internetové stránky

obce: <http://sweb.cz/obec.horky>. Bezplatné.